

Ukraine as a state and a country, a cultural area which has its own features and its mentality.

References

1. Avanesova H.A. Sociocultural development of the Russian regions: mechanisms of self-organization and a regional policy / Avanesova H.A., Astafieva O.N. – M.: RASS, 2001. – 314 p.
2. Azar V.I. Economics and organization of tourism / Azar V.I. – M.: Statistics, 1972, – 184 p.
3. Liubitseva O.O. Tourist resources of Ukraine / Liubitseva O.O., Pankova E.V., Staffichuk V.I.: training manual. – K.: Altapress, 2007. – 369 p.
4. National and regional planning of tourism: Materials of WTO, 1994. - 21 p.
5. Orientation on the development of tourism or on the cultural programs, addressed to the local population // Cultural Policy in Europe: A Choice of Strategy and Guidance: Collection of Materials / Composed.: E.I. Kuzmin, V.R.Firsov. - M.: Liberiia, 2002.
6. Orlov A.S. The concept of recreation sociology // Sotsys. – 1990. – No. 9. – P.102 – 106.
7. Tourist activity in Ukraine: Normative-legal regulation. – K.: KNT, 2006. – 464 p.
8. Brief Explanatory Dictionary of International Tourist Terminology. Multilingual Dictionary of Terms // Edition on the Russian language. Monaco-Moscow, 1980.-P.92.
9. Gordin V. E., Sushinskaia M. D., Yatskevych I. “Theoretical and practical approaches to the development of cultural tourism // Convergence of culture and tourism on the beginning of XXI century. - St. Petersburg- Edinburgh, 2000 - P.18.

Павленко А.В.,

викладач кафедри івент-менеджменту та соціальних комунікацій ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв, Україна

ЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ ГРАНТРАЙТИНГУ У СУЧАСНОМУ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Гранти або грантові кошти не є чимось новим для Української спільноти, але на сьогодні спостерігається певна тенденція збільшення уваги до цього шляху отримання фінансування.

«Грант (від англ. grant - подарунок, дар) — грошові або інші засоби, що передаються громадянами та юридичними особами (в тому числі іноземними), а також міжнародними організаціями для проведення конкретних наукових досліджень, розробки законопроектів, підготовки кадрів та інших цілей на умовах, передбачених грантодавцем» [7].

Норми ст. 1 Закону № 601 містять таке визначення гранту: «грошові кошти (фінансові ресурси), надавані на безоплатній, безпроцентній і безповоротній основі суб'єктам господарювання та фізичним особам за результатами конкурсного відбору, для реалізації програм, проєктів, заходів, а також для інституційної підтримки суб'єктів видавничої справи незалежно від форми власності» [4].

Як бачимо з наведених визначень, грант — це ресурс для проведення проєктної діяльності.

За видами гранти можуть надаватися у натуральній формі у вигляді матеріальних цінностей (наприклад, транспорт, техніка, обладнання тощо), або у грошовій формі у вигляді коштів національної чи іноземної валюти для реалізації проєкту будь-якої сфери діяльності.

Також варто зазначити про існування програм, різних за фінансуванням. Часткове фінансування передбачає обов'язкове залучення коштів від інших донорів, фізичних або юридичних осіб, організацій тощо. Повне фінансування покриває 100% витрат за кошторисом проєкту.

Фокусуючись на галузі культури, можна виділити наступні програми, які на сьогоднішній день фінансуються донорами. Це програми стипендіальні (для однієї особи), програми національної співпраці та міжнародної співпраці. В залежності від кількості виконавців, вирізняються індивідуальний грант або стипендіальна програма для однієї особи-бенефіціара, колективний грант, який передбачає реалізацію проєкту групою людей з однієї організації та партнерський грант, який націлений переважно на співпрацю різних організацій, в тому числі і міжнародних. [6]

Найпоширенішими донорами для галузі культури в Україні на сьогодні є Український культурний фонд, фонд «Відродження», фонд «Креативна Європа», організація «House of Europe», Гете-Інститут, Британська рада в Україні.

Кожен з цих донорів має певні вимоги до заповнення конкурсних заявок, які варто враховувати при написанні. Власне це і є основна задача грантрайтера — коректне складання заявки до подання на проєктний конкурс.

Отже, грантрайтер — особа, яка складає грантову заявку, відповідно, грантрайтинг — процес написання заявки для конкретного донора під конкретну програму.

У кожного донора та програми окреслені власні пріоритети. Так, наприклад, Гете Інститут на початку війни РФ з Україною ініціював екстрені стипендії для українських митців, метою яких було «підтримання української сцени» [5].

Український культурний фонд у рамках Лоту «Відновлення культурно-мистецької діяльності» одним з основних пріоритетів визначає «підтримку культурно-мистецьких проєктів міжнародної співпраці та просування українського культурного продукту за кордоном, інтеграцію культури та креативних індустрій у європейський культурний простір, посилення зв'язків з міжнародним культурним середовищем для створення позитивного іміджу та всебічної підтримки України у світі» [2].

Фонд «Ізоляція» у програмі субгрантів «Зміна 2.0» пріоритетом визначає «спрямовання на продовження культурного життя та підтримання духу боротьби

України за свободу і незалежність зі складовою на громадянський, соціальний або економічний розвиток» [1].

Подібні фонди і програми сприяють підтримці культурного сектору, а визначення основних напрямів роботи дозволяють формувати проект у крос секторальному напрямі, наприклад, поєднуючи культурний і соціальний сектори, що стає площиною для дослідження культури як інструменту впливу на суспільство. Так, наприклад, УКФ з 2018 року започатковує програму «культура без бар'єрів», яка спрямована на «подолання викликів, пов'язаних із наявністю проблем для різних маломобільних груп стосовно можливості повноцінного, безбар'єрного доступу до культури, освіти, зайнятості. Актуальними залишаються формування безперешкодного життєвого середовища у публічному просторі, доступ до культурних об'єктів. Програма спрямована на створення безперешкодного життєвого середовища у соціальній, культурній та освітній сферах для маломобільних груп, людей третього віку 50+, родин з дітьми до 6 років, осіб з інвалідністю тощо» [3].

Написання вигранної заявки та отримання грантових коштів на реалізацію проекту є досить відповідальною процедурою. Цей процес свідчить не тільки про готовність до втілення задуму, а і про чесність і прозорість під час звітування.

Розвиток грантрайтингу як виду професійної діяльності, беззаперечно сприятиме розбудові культурного сектору України, спонукаючи не тільки до створення нових мистецьких продуктів, а й встановлення і зміцнення партнерських відносини українських і міжнародних організацій, реалізації проектів з крос секторальним підходом, підтримки молодих митців, збереженню культурно-мистецької спадщини, перекладу та друку професійної та художньої літератури тощо.

Список використаних джерел:

1. ZMINA 2.0: Субгранти для культурних проектів друга хвиля. URL: <https://izolyatsia.org/ua/project/subgrants-for-culture-projects-second-wave/subgrants-second-wave-info/> (дата звернення: 17. 12. 2022)
2. Відновлення культурно-мистецької діяльності. Про програму. Український культурний фонд. URL https://ucf.in.ua/m_programs/639079e56781d904187f36a2 (дата звернення: 16. 12. 2022)
3. Культура без бар'єрів. Про програму. Український культурний фонд. URL: https://ucf.in.ua/m_programs/6182675923318805d965db82 (дата звернення: 16. 12. 2022)
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19. Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 43, ст.371. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-20#Text> (дата звернення: 16. 12. 2022)

5. Стипендії екстреної допомоги для діячів культури з України. Гете Інститут. URL: <https://www.goethe.de/uk/kul/ges/ser/ukf/sti.html> (дата звернення: 17. 12. 2022)
6. Центр розвитку «час змін». URL: <http://www.chaszmin.com.ua/> (дата звернення: 16. 12. 2022)
7. Юридична енциклопедія: В 6 т. /Редкол.: Ю70 Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. — К.: «Укр. енцикл.», 1998. Гранти. URL: <https://leksika.com.ua/13310919/legal/granti> (дата звернення: 16. 12. 2022).

Піхтар О. А.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри музичного та
хореографічного мистецтва
ВП «Миколаївська філія Київського
національного університету культури і
мистецтв», м. Миколаїв, Україна

Клюєва С.В.,

провідний концертмейстер кафедри
музичного та хореографічного мистецтва ВП
«Миколаївська філія Київського
національного університету культури і
мистецтв», м. Миколаїв. Україна

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ВИКЛАДАЧА, КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ТА СТУДЕНТІВ У КЛАСІ ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ В ОБРОБКАХ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА)

Однією з умов успішної професійної діяльності сучасного фахівця є його компетентність. Закон України «Про вищу освіту» роз'яснює якість вищої освіти як «сукупність якостей особистості з вищою освітою, що відображає її професійну компетентність, ціннісні орієнтації, соціальну спрямованість і зумовлює здатність задовольняти як особисті духовні і матеріальні потреби, так і потреби суспільства» [1, с. 24]. В умовах сьогодення суспільство має потребу у високоосвічених, сумлінних фахівцях, які спроможні самостійно приймати відповідальні рішення в складних обставинах, здатні вирішувати проблеми, що виникають у ситуаціях, пов'язаних із професійною діяльністю, прогнозуючи їх можливі наслідки, відкриті до співпраці, що відрізняються мобільністю, конструктивністю, оптимізмом. Такий підхід сприяє становленню компетентного, тобто обізнаного фахівця. У зв'язку з цим проблема впровадження компетентного підходу до галузі освіти, нових вимог до концертмейстера та викладача, котрі, окрім опанування низки фахових знань, умінь та навичок, мають володіти певними компетентностями, стає досить актуальною.